

SMoKD 30.006 CSM Riskhantering

Giltig från: 2016-09-01

Giltig till: Tillsviare

Granskat 20160716: B Fura/H Karlsson

Godkänt 20160805: Anders Johansson

Version	Datum	Beskrivning	Handläggare
01	2015-07-10	Rutin för implementering av CSM Riskhantering	H Reiler
02	2017-08-09	Införa att riskanalyser ska registreras	H Reiler
03	2017-08-12	Införa text om granskare	H Reiler

Förslag till förändringar av denna föreskrift kan ställas till: Trafiksäkerhetsansvarig (SÅA) i Svenska Motorvagnsklubben.

Innehållsförteckning

1	Syfte	2
2	Omfattning	2
3	Definitioner och förkortningar	2
4	Ansvar	2
5	Bedömning vid förändringar i verksamheten	2
5.1	Verksamhetens planering	2
5.2	Process för riskhanteringen	3
5.3	När ska riskbedömning ske	Error! Bookmark not defined.
6	Risikanalys	4
6.1	Genomförande av riskanalys	4
6.1.1	Alternativ metod What-If.....	4
6.2	Uppföljning av riskanalysen.....	5

1 Syfte

Detta dokument utgör SMoK rutin för riskhantering av verksamheten enligt Kommissionens förordning (EU) 402/2013 (CSM RA). Befintlig praxis uppdateras och utökas genom att implementera rutinen för att kunna säkerställa bibehållen säkerhet inom vår verksamhet och vid behov förbättra vårt styrningssystem.

Det är även viktigt att inse att den påverkan som vi kan ha på andra system och på andras verksamhet måste övervakas liksom den påverkan andra kan ha på oss och vår verksamhet.

2 Omfattning

Denna rutin gäller för all SMoK:s verksamhet och för all SMoK:s personal. Rutinen omfattar inte människor och deras handlingar eller relationer. Riskhantering och denna rutin kan däremot visa på att olika förhållanden eller instruktioner måste ändras eller upprättas till följd av ändringar av verksamheten.

En lista över alla aktuella dokument som används inom SMoK finns i SMoKD 03.001 (Dokumentförteckning).

3 Definitioner och förkortningar

De definitioner och förkortningar som används, och som ej står i TTJ modul 1, redovisas vid första förekomsten nedan.

4 Ansvar

SMoK styrelse godkänner och är ytterst ansvarig för att denna föreskrift är uppdaterad och implementerad hos personal inom ramen för SMoK:s tillstånd som Järnvägsföretag. Ansvaret för dagligt arbete med utveckling, implementering och uppföljning av föreskriften och dess funktionalitet är delegerad till *Trafiksäkerhetsansvarig (SÅA)*.

SÅA är ansvarig för att föreskriftens moment genomförs och för att riskanalyser genomförs samt att utfall och resultat verkställs och dokumenteras.

5 Bedömning vid förändringar i verksamheten

5.1 Verksamhetens planering

Övergripande verksamhetsplanering görs av SMoK styrelse. Riskhantering är en del i arbetet med att öka säkerheten samt förebygga olyckor och skador inom SMoKs trafikverksamhet.

CSM-förordning 402/2013 (CSM-RA) ska användas av järnvägsföretag och infrastrukturförvaltare vid alla ändringar i verksamheten och om ändringarna bedöms vara säkerhetspåverkande eller väsentliga ska dessa hanteras enligt kraven som ställs i CSM-RA om en gemensam säkerhetsmetod för riskvärdering och -bedömning.

En expertgrupp samverkar och bedömer om en ändring är eller väsentlig utifrån sex kriterier,

5.2 Avgöra om en ändring är väsentlig

För att avgöra om en ändring är väsentlig genomgås följande sex kriterier av den sammansatte expertgrupp:

1. Vad är påföljden av bristande funktion, värst tänkbara scenario – är konsekvenserna små?
2. Hur hög är innovationsgraden av den påtänkte ändringen? Är lösningen ny för järnvägsbranschen i sig eller för SMOK – är innovationsgraden låg?
3. Är den påtänkta lösningen komplex?
4. Går ändringen enkelt att övervaka?
5. Går det enkelt att återgå till den ursprungliga lösningen?
6. Är ändringen den ende som föreslås nu eller kan flera ändringar förstärka varandra?

När ovanstående analyser genomförts, ska det bedömas om ändringen är väsentlig ur samlad synvinkel och detta måste bedömas från fall till fall. Alla analyser och beslut ska dokumenteras.

5.3 Exempel på när ska riskbedömning ske

Vid förändringar eller händelser som bedöms kunna påverka säkerheten i SMOK verksamhet ska en riskbedömning alltid göras. Sådan riskbedömning ska alltid göras vid följande tillfällen:

- Nya rutiner eller förändringar av befintliga rutiner inom SMOK trafikverksamhet
- Förändringar av organisationen för SMOK trafikverksamhet
- Ny materiel, t.ex. nya fordonstyper, tillkommer i SMOK trafikverksamhet
- Upphandling av nya leverantörer av underhållstjänster
- Drift- och underhållsmässiga förändringar

Andra förändringar i omvärlden som bedöms påverka säkerheten inom SMOK trafikverksamhet.

5.4 Process för riskhanteringen

Riskhantering är en cyklisk process som SÅA generellt ansvarar för:

- 1) Systemet som omfattas definieras
- 2) Riskkällor som kan påverka trafiksäkerheten identifieras
- 3) Riskerna värderas
- 4) Möjliga åtgärder för att minimera riskerna identifieras tillsammans med de säkerhetskrav som är anknutna därtill.
- 5) Hantering av risk för de identifierade riskkällorna
- 6) Identifiering av kvarstående risk
- 7) Dokumentering av att alla risker har hanterats

•

När processen har genomförts och dokumenterats, en oberoende granskare (Bedömningsorgan) kontrollera att föreslagstillaren (SMoK) har följt CSM-RA.

Efter granskningen avslutar den oberoende granskaren sitt arbete i en säkerhetsbedömningsrapport. Denna kan uppdateras till följd av arbetet som utförs. När en färdig bedömningsrapport har erhållits och alla utestående punkter har stängts, kan rapporten inlämnas till Transportstyrelsen.

SMoK styrelse kan även besluta att riskbedömning ska genomföras vid andra tillfällen än ovanstående om den finner att ett sådant behov föreligger. Ansvarig för att riskbedömning genomförs är *SMoK styrelse*. Vid behov kan styrelsens arbetsutskott (AU) besluta att en riskanalys ska genomföras.

AU-beslut om att en riskanalys ska genomföras ska redovisas på förstkommande styrelsemöte efter att beslut har tagits. Utfall av riskanalysen med förslag till åtgärder ska redovisas för hela styrelsen på första styrelsemöte efter genomförandet.

En mall för riskanalysprotokoll finns i SMoKD_30_007_Mall_CSM_Riskanalysprotokoll.

6 Riskanalys

Ansvarig för att riskanalys genomförs är ytterst *SMoK styrelse*. Genomförandet av densamma ska göras av en riskanalysgrupp bestående av lämplig expertkompetens samt SÄA. Om det bedöms att det även krävs extern kompetens utanför SMoK för att kunna bedöma riskerna ska sådan anlitas.

Resultatet av riskanalys ska dokumenteras. Av protokollet ska framgå vilka som har deltagit och vilka expertkunskaper dessa besitter. Riskanalysen registreras i översikten över riskanalyser SMoK Riskanalytliggare.

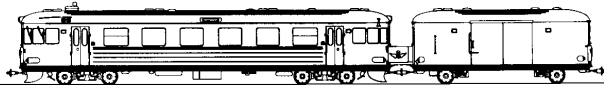
6.1 Genomförande av riskanalys

När behovet av en riskanalys har identifierats, genomförs följande:

- Kartläggning av relevanta risker vid en given ändring
- Utvärdering av konsekvenserna vid varje risk
- Identifiering av möjliga åtgärder som kan vidtas för att eliminera/reducera risken
- Beslut om vilka åtgärder som måste vidtas och vem som ansvarar för genomförandet
- Uppföljning av resultatet av riskanalysen
- Dokumentation av riskanalysen och resultatet av denna

6.1.1 Alternativ metod What-If

I vissa sammanhang är det kanske enklare att genomföra riskanalysen enligt What-If-metoden där man tar utgångspunkt i vilka risker som kan uppstå och hur dessa reduceras.

Det som är viktigast är att man väljer vilken metod man vill använda, motiverar valet och dokumenterar resultaten av analysen.

6.2 Uppföljning av riskanalysen

En uppföljning av genomförda riskanalyser ska göras av *SMoK styrelse* snarast möjligt efter att dessa genomförts. I samband med detta ska *SMoK styrelse* också besluta om och när eventuella föreslagna åtgärder ska genomföras.

Den personal som berörs av de åtgärder som riskanalysen medför ska informeras om dessa. I de fall det vid riskanalysen framkommer fakta som är av sådan art att det kan anses vara av vikt för trafiksäkerheten att andra järnvägsföretag informeras, ska dessa skriftligen delges denna information. *SMoK styrelse* beslutar i samband med uppföljning av riskanalysen huruvida resultatet av denna ska bedömas vara av sådan vikt att informationsspridning ska ske.